

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 10.9.2009
COM(2009) 471 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

***SEPA* izveides pabeigšana: Ceļvedis 2009.–2012. gadam**

SATURS

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS <i>SEPA</i> izveides pabeigšana: Ceļvedis 2009.–2012. gadam	1
KOMISIJAS PAZIŅOJUMS <i>SEPA</i> izveides pabeigšana: Ceļvedis 2009.–2012. gadam	3
1. Ievads	3
2. <i>SEPA</i> ceļveža prioritātes	4
2.1. 1. prioritāte: veicināt migrāciju	4
a) Valsts iestāžu aktīva dalība	4
b) Efektīva migrācijas uzraudzība	5
c) Nepieciešamība vienoties par migrācijas beigu datumu	6
2.2. 2. prioritāte: uzlabot informētību par <i>SEPA</i> produktiem un veicināt <i>SEPA</i> produktus	6
a) Uzlabot informētību par <i>SEPA</i>	6
b) Veicināt <i>SEPA</i> produktus	7
2.3. 3. prioritāte: izveidot stabilu tiesisko vidi <i>SEPA</i> un stiprināt atbilstību <i>SEPA</i>	7
a) Pabeigt <i>SEPA</i> tiesiskā regulējuma izstrādi	7
b) Konkurences jautājumi	8
c) Atbilstības jautājumi	9
2.4. 4. prioritāte: Veicināt inovāciju	9
a) Mobilie maksājumi un elektroniskie maksājumi	9
b) Elektroniskie rēķini	10
2.5. 5. prioritāte: nodrošināt nepieciešamo standartizāciju, savietojamību un drošību	10
2.6. 6. prioritāte: precizēt un uzlabot <i>SEPA</i> pārvaldību	12
a) Pašreizējā <i>SEPA</i> pārvaldība	12
b) Uzdevumi <i>SEPA</i> pārvaldībai ES līmenī	13
3. Secinājumi	14

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

SEPA izveides pabeigšana: Ceļvedis 2009.–2012. gadam

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS

Lai vienotās euro maksājumu telpas (*SEPA*) izveide būtu sekmīga, nepieciešama visu attiecīgo dalībnieku stingra apņemšanās. Eiropas Maksājumu padome (*EPC*) — Eiropas banku nozares lēmēj institūcija un koordinācijas institūcija maksājumiem — ir sekmīgi ieviesusi shēmas, kas vajadzīgas *SEPA* kredīta pārvedumiem un *SEPA* tiešā debeta maksājumiem, un šobrīd strādā pie maksājumu karšu standartiem, bet migrācija uz *SEPA* joprojām notiek gausi. 2009. gada maijā — gandrīz pusotru gadu pēc *SEPA* kredīta pārvedumu uzsākšanas — tikai 3,9 % kredīta pārvedumu bija veikti saskaņā ar *SEPA* standartiem¹. Ņemot vērā pašreizējos grūtos ekonomikas apstākļos, uzņēmēji varētu vilcināties ar līdzekļu ieguldījumiem, kaut arī banku maza apjoma darījumi un maksājumu darījumi joprojām ir stabils pastāvīgi pieaugošu ienākumu avots. Integrētiem maksājumu tirgiem būs galvenā loma šo banku nākotnē, jo tiem piemīt visaptveroša loma mūsu modernajā sabiedrībā.

Nenoteiktība, kas saistīta ar projekta pamataspektiem, var veicināt banku entuziasma izsīkšanu. Lai arī *SEPA* vispirms ir vērsta uz tirgu, šo nenoteiktību zināmā mērā var novērst tikai ar valsts iestāžu palīdzību. Šobrīd ir aktīvi jāiesaistās visām ieinteresētajām personām.

Saskaņā ar Ekonomikas un finanšu padomes 2009. gada 10. februāra secinājumiem² Padome „atzīst, ka pašreizējā finanšu krīze un saimnieciskās darbības palēnināšanās sniedz iespējas panākt būtiskus efektivitātes ieguvumus un izmaksu ietaupījumus, kas tādējādi diktē vajadzību pēc pastiprināta atbalsta projektam no visām iesaistītajām pusēm, un aicina Komisiju, ECB un „Eurosistēmu” turpināt savu darbu, nosakot vajadzīgās darbības tā veiksmīgai realizācijai.”

Šis *SEPA* ceļvedis sniedz pamatnostādnes pasākumiem, lai pilnībā īstenotu šo projektu, kā arī atbildi uz Komisijas paziņojumu pavasara Eiropadomei 2009. gada 4. martā, kad Komisijas paziņoja, ka tā „līdz 2009. gada vidum nāks klajā ar priekšlikumiem, lai nodrošinātu vienotās euro maksājumu telpas visu priekšrocību izmantošanu”³.

Komisijai un Eiropas Centrālajai bankai ir vienots skatījums par *SEPA*⁴, un šis ceļvedis liecina par ECB un Komisijas ciešu sadarbību attiecībā uz šā projekta turpmāko attīstību. Savā sestajā *SEPA* progresa ziņojumā Eurosistēma norādīja arī konkrētus uzdevumus, kas veicami, lai nodrošinātu *SEPA* īstenošanu un migrāciju uz *SEPA*. Šie abi dokumenti viens otru papildina.

Šis ceļvedis galvenokārt ir vērsts uz dalībvalstīm, kuras ir ieviesušas euro. Tomēr lielākā daļa dalībvalstu, kas vēl nav ieviesušas euro, vēlas pievienoties euro zonai, un euro jau ir nozīmīga loma šo valstu komerciālajās un tirdzniecības attiecībās. Tādēļ ir svarīgi, lai dalībvalstis, kas

¹ <http://www.ecb.int/paym/sepa/timeline/use/html/index.en.html>

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/105993.pdf

³ Paziņojums pavasara Eiropadomei „Impulsi Eiropas atveseļošanai”, I pielikums; http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/press_20090304_annx_en.pdf

⁴ <http://www.ecb.int/paym/sepa/html/vision.en.html>

vēl nav ieviesušas euro, izrādītu pienācīgu interesi par šo ceļvedi pat tad, ja migrācija uz *SEPA* notiek lēnākos tempos.

2. SEPA CEĻVEŽA PRIORITĀTES

Šajā ceļvedī apzināti pasākumi, kas jāīsteno visām ieinteresētajām personām (ES un nacionālajām iestādēm, nozarei un lietotājiem) nākamo trīs gadu laikā, ievērojot sešas šādas prioritātes:

- (1) veicināt migrāciju;
- (2) uzlabot informētību par *SEPA* produktiem un veicināt *SEPA* produktus;
- (3) izveidot stabilu tiesisko vidi un nodrošināt atbilstību;
- (4) veicināt inovāciju;
- (5) nodrošināt standartizāciju un savietojamību;
- (6) precizēt un uzlabot *SEPA* projektu pārvaldību.

2.1. 1. prioritāte: veicināt migrāciju

Migrācija sākas, kad pirmie *SEPA* produkti parādās tirgū, un beidzas, kad *SEPA* produkti ir aizstājuši atbilstošos nacionālos maksājumu produktus un standartus.

Migrācijas laikā vecās sistēmas darbosies paralēli *SEPA* sistēmām. Tas bankām un klientiem izmaksā dārgi. Tādēļ migrācijai nevajadzētu ilgt ilgāk par tai nepieciešamo laiku. Ievērojamās *SEPA* priekšrocības īstenosies tikai tad, ja migrācija notiks ātri un būs jūtama aktīva dalība gan no pieprasījuma, gan piedāvājuma puses⁵.

Ir skaidrs, ka banku uzdevums ir piedāvāt augstas kvalitātes *SEPA* produktus, bet, lai migrācija noritētu ātri, ir jāievēro šādi papildu nosacījumi.

a) Valsts iestāžu aktīva dalība

Ar gandrīz 50 % no ES IKP un aptuveni 20 % no visiem bezskaidras naudas maksājumiem publiskajam sektoram būtu jāieņem vadošā loma migrācijā uz *SEPA*. Valsts iestādes kopā ar citiem galvenajiem dalībniekiem, kā komunālie uzņēmumi, telekomunikāciju uzņēmumi un apdrošināšanas uzņēmumi, var radīt kritisko daudzumu, kāds nepieciešams migrācijas paātrināšanai.

Ar ātras migrācijas starpniecību valsts pārvaldes iestādes var izmantot priekšrocības, ko rada pilnveidota euro maksājumu procedūra, plašāka maksājumu pakalpojumu sniedzēju izvēle, kā arī cenas, kas atspoguļo uzlabotu apjoma ekonomiju maksājumu apstrādē. *SEPA* būtu jāintegrē arī iesāktajos e-pārvaldības projektos. Tomēr tas viss ir atkarīgs no nozares spējas nodrošināt augstas kvalitātes un konkurētspējīgus *SEPA* produktus.

Valsts iestādēm būtu jāizstrādā integrēti un saskaņoti nacionālie migrācijas plāni, pierādot savu vēlmi ātri sasniegt kritisko daudzumu un veicināt migrācijas procesu. Valstu iestāžu politiskajai apņēmībai attiecībā uz *SEPA* būtu jāatspoguļojas Eiropas līmenī.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
----------	------------	---------

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

Izstrādāt nacionālos migrācijas plānus valsts pārvaldes iestādēm ⁶	Dalībvalstis	2009. gada oktobris
Nacionālo valsts pārvaldes iestāžu migrācija uz <i>SEPA</i> standartiem, produktiem un pakalpojumiem	Dalībvalstis	2010. gada beigas
Eiropas iestāžu migrācija uz <i>SEPA</i> standartiem, produktiem un pakalpojumiem	Komisija/citas Eiropas iestādes	2010. gada jūnijs ⁷

b) Efektīva migrācijas uzraudzība

Lai paredzētu un novērstu iespējamās migrācijas problēmas, ir nepieciešams regulārs un precīzs situācijas novērtējums. Ekonomikas un finanšu padome 2008. gada 22. janvāra secinājumos aicināja Komisiju sadarbībā ar ECB sniegt gada progresa ziņojumu par *SEPA* migrācijas stāvokli, tostarp attiecīgā gadījumā arī par cenu noteikšanu *SEPA* instrumentiem un konkurences uzlabošanu vienotajā euro maksājumu telpā, kā arī par citām ar *SEPA* saistītām norisēm katra gada beigās, līdz tiks sekmīgi īstenota dažādu maksāšanas līdzekļu kritiskā daudzuma migrācija un katrā ziņā 2008., 2009. un 2010. gada beigās.⁸

Lai uzraudzītu *SEPA* ietekmi uz patērētājiem, 2007. gadā tika sākts *SEPA* salīdzinošās novērtēšanas pētījums, kas ļaus salīdzināt turpmāko pētījumu rezultātus, tiklīdz *SEPA* produkti būs pilnībā pieejami. Ja *SEPA* novedīs pie negatīvām cenu izmaiņām, kas nav saistītas ar citiem faktoriem, kā pāreja no augstu un slēptu cenu noteikšanas uz zemākām un pārskatāmām cenām Maksājumu pakalpojumu direktīvas (MPD) īstenošanas rezultātā, Komisija ir gatava veikt attiecīgus korektīvus pasākumus.

Komisija cieši uzraudzīs valsts pārvaldes iestāžu migrāciju uz *SEPA*, izmantojot arī rezultātu apkopojumu⁹, un tādējādi novērtēs nacionālo valsts pārvaldes iestāžu panākumus *SEPA* migrācijas jomā, pamatojoties uz skaidriem rādītājiem.

Pasākums	Dalībnieki	Termiņš
Gada progresa ziņojums Ekonomikas un finanšu padomei par migrācijas stāvokli	Komisija sadarbībā ar ECB	Nākamais ziņojums: 2009. gads
Eurosistēmas progresa ziņojums par <i>SEPA</i>	Eurosistēma	Ik pēc noteikta laikposma (pēdējais ziņojums iesniegts 2008. gada novembrī)
<i>SEPA</i> rādītāju publicēšana	ECB	Migrācijas stadijas laikā
Pusgada rezultātu apkopojuma publicēšana par valsts pārvaldes iestāžu migrāciju uz <i>SEPA</i>	Komisija	No 2009. gada migrācijas stadijā
Otrais <i>SEPA</i> salīdzinošās novērtēšanas pētījums	Komisija	2011. gada vidus

⁶ <http://www.ecb.eu/paym/sepa/timeline/use/html/index.en.html#migration>

⁷ ECB līdz 2008. gada janvārim jau bija pabeigusi migrāciju uz *SEPA*.

⁸ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/98276.pdf

⁹ Ekonomikas un finanšu padomes 2009. gada 10. februāra secinājumi.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/105993.pdf

c) Nepieciešamība vienoties par migrācijas beigu datumu

Kas attiecas uz pāreju uz euro, beigu datuma noteikšana *SEPA* kredīta pārvedumiem un *SEPA* tiešā debeta maksājumiem rada noteiktību un prognozējamību un darbojas kā spēcīgs stimuls nozarei un lietotājiem paātrināt migrāciju. Šajā posmā ir priekšlaicīgi noteikt beigu datumu karšu maksājumiem, jo daudzu standartu izstrāde vēl joprojām nav pabeigta.

Migrācijai vajadzētu būt pēc iespējas īsai, lai līdz minimumam samazinātu izmaksas, kas saistītas ar nacionālo un *SEPA* sistēmu paralēlu darbību. Tam nepieciešama rūpīga analīze par beigu datuma noteikšanas ietekmi, kā arī par beigu datuma nenoteikšanas nelabvēlīgo ietekmi. Būtu jāpēta dažādas iespējas un jāizvērtē arī ietekme uz valstīm, kas vēl nav ieviesušas euro.

Tālab ir sākts plašs konsultatīvs process.¹⁰ Šis process var novest pie pasākumu politiska apstiprinājuma un termiņa beigu datuma noteikšanas un ļaus arī Komisijai novērtēt, vai *SEPA* kredīta pārvedumiem un *SEPA* tiešā debeta maksājumiem ir nepieciešams saistošs migrācijas beigu datums. Eiropas Parlaments jau ir aicinājis¹¹ Komisiju noteikt „skaidru, piemērotu un saistošu beigu datumu, kam vajadzētu būt ne vēlāk kā 2012. gada 31. decembrī, migrācijai uz *SEPA* produktiem...”.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Apspriešanās ar ieinteresētajām personām, pamatojoties uz konsultatīvo dokumentu	Komisija	2009. gada 3. augusts
Politisks apstiprinājums	Ekonomikas un finanšu padome	2009. gada decembris
Ietekmes novērtējuma pabeigšana	Komisija	2010. gada februāris

2.2. 2. prioritāte: uzlabot informētību par *SEPA* produktiem un veicināt *SEPA* produktus

Lai *SEPA* izveide būtu sekmīga, visas „pārejā uz *SEPA*” iesaistītās personas jāinformē par tās ieguvumiem un priekšrocībām. Tāpēc ir svarīgi veikt šādus pasākumus.

a) Uzlabot informētību par *SEPA*

Ir steidzami jāīsteno plaši komunikācijas pasākumi, kas pielāgoti mērķauditorijai. Lielākais darbs šajā jomā nepārprotami būtu veicams maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, laižot tirgū jaunos *SEPA* produktus. Tomēr valsts iestādēm ir pienākums nodrošināt arī attiecīgu informācijas kampaņu sākšanu. Valsts līmenī dalībvalstīm būtu jāatbalsta nozares veiktie komunikācijas pasākumi ar nacionālo *SEPA* koordinācijas komiteju un lietotāju pārstāvju starpniecību. Eiropas līmenī, cieši sadarbojoties ar Eiropas Maksājumu padomi, ir jāizstrādā saskaņota komunikācijas pasākumu stratēģija.

Lai veicinātu informācijas apmaiņu un labu praksi starp nacionālajiem *SEPA* dalībniekiem un kopīgi novērstu migrācijas praktiskās problēmas, Komisija ir izveidojusi *SEPA* koordinācijas komiteju ES forumu¹².

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/sepa_en.htm

¹¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B6-2009-0111+0+DOC+XML+V0//EN>.

¹² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/ec_en.htm

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Atbalstīt nozares centienus veidot izpratni par <i>SEPA</i>	Dalībvalstis	2009. gada beigas
Papildināt nozares un nacionālo iestāžu komunikāciju par <i>SEPA</i> ar iniciatīvām ES līmenī	Komisija, ECB, Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas
Regulāras nacionālo <i>SEPA</i> koordinācijas komiteju ES foruma sanāksmes	Komisija	No 2008. gada oktobra migrācijas stadijā

b) Veicināt *SEPA* produktus

Lietotāji parasti nav informēti par *SEPA*, un tiem ir nepieciešama atbilstoši to vajadzībām pielāgota informācija par *SEPA* produktu priekšrocībām. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir ievērojami vairāk jāstrādā pie komunikācijas uzlabošanas, kas ir pirmais solis, lai pārliecinātu klientus migrēt uz *SEPA*. Tādēļ maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu būt gataviem piedāvāt konkrētus *SEPA* produktus, sniedzot konkrētus un taustāmus ieguvumus klientiem.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Dažādām lietotāju grupām piemērotu <i>SEPA</i> produktu aktīva laišana tirgū: konkrētu <i>SEPA</i> produktu piedāvājumi klientiem	Maksājumu pakalpojumu sniedzēji	<i>SEPA</i> kredīta pārvedumiem stājas spēkā nekavējoties, bet <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumiem — 2009. gada 1. novembrī

2.3. 3. prioritāte: izveidot stabilu tiesisko vidi *SEPA* un stiprināt atbilstību *SEPA*

Tiesisku šķēršļu novēršana bija priekšnoteikums *SEPA* projekta sākšanai. Maksājumu pakalpojumu direktīvas (MPD) pieņemšana¹³ sniedz juridisko nodrošinājumu *SEPA*, īpaši *SEPA* tiešā debeta maksājumiem. Jaunā regula par pārrobežu maksājumiem Kopienā¹⁴, kas 2009. gada 1. novembrī aizstās Regulu (EK) Nr. 2560/2001, nodrošina atbilstību *SEPA* mērķiem un attiecina vienādu režīmu arī uz tiešajiem debeta maksājumiem.

Konkurences noteikumu piemērošanas kontrole ir vēl viens svarīgs nosacījums, lai *SEPA* varētu radīt cerēto pozitīvo ietekmi uz konkurenci. Tā kā *SEPA* izstrāde un īstenošana ir vienošanās un potenciālo konkurentu sadarbības rezultāts, iesaistot Eiropas Maksājumu padomi, ir jāveic rūpīga konkurences pārbaude. Ciktāl sadarbība potenciāli ierobežo konkurenci, to var attaisnot tikai priekšrocības, ko šāda sadarbība rada lietotājiem (tostarp patērētājiem).

Atbilstības jautājums ir pelnījis īpašu uzmanību, it sevišķi pašregulācijas kontekstā. Atbilstošiem mehānismiem būtu jānodrošina, lai nozare un lietotāji ievērotu attiecīgos rokasgrāmatu nosacījumus un atbilstības kritērijus.

a) Pabeigt *SEPA* tiesiskā regulējuma izstrādi

Komisija cieši sadarbojas ar valstu iestādēm un citām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu pilnīgu, konsekventu un precīzu Maksājumu pakalpojumu direktīvas (MPD) — *SEPA* juridiskā pamata — īstenošanu. Dažus mēnešus pirms transponēšanas termiņa beigām

¹³ Direktīva 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, OV 319, 5.12.2007., 1. lpp.

¹⁴ COM(2008) 640 galīgā redakcija.

transponēšana norit pilnā sparā gandrīz visās dalībvalstīs. Ja neizdosies transponēt MPD laikus, tas izraisīs tiesisko nedrošību pilsoņiem un maksājumu nozarei. Komisija nevilcinoties sāks pienākumu neizpildes procedūras saskaņā ar EK līguma 226. pantu.

SEPA tiešā debeta maksājumu migrācijai nevajadzētu būt saistītai ar paraksta atjaunošanu jaunajiem mandātiem, kuru skaits sniedzas miljonos. Tas būtu ārkārtīgi apgrūtināši un izmaksātu dārgi, īpaši dalībvalstīs ar lieliem tiešā debeta apjomiem. Ja nozare nevar rast piemērotu risinājumu, tad dalībvalstīm ir jārod veids, kā nodrošināt veco mandātu nepārtrauktu spēkā esamību, piemēram, MPD transponēšanas laikā.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Nodrošināt pilnīgu, konsekventu un precīzu MPD transponēšanu	Dalībvalstis	2009. gada 1. novembris
Rast risinājumu, kas nodrošina esošo tiešā debeta mandātu nepārtrauktu spēkā esamību, migrējot uz <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumiem	Dalībvalstis	Risinājumi jāievieš līdz 2009. gada 1. novembrim

b) Konkurences jautājumi

SEPA veiksmīgas izveides galvenais virzītājspēks ir piemērotu iniciatīvu izstrāde migrācijas veicināšanai, izmantojot uzņēmējdarbības modeļus, kas atbilst ES un valstu konkurences tiesībām. Tas jo īpaši svarīgi ir *SEPA* tiešā debeta maksājumiem un karšu shēmām.

Attiecībā uz *SEPA* tiešā debeta maksājumiem jaunā regula par pārrobežu maksājumiem ievieš juridisko skaidrību trīs gadu laikposmam, kas beidzas 2012. gada 31. oktobrī. Komisija un ECB 2009. gada 24. marta kopīgajā paziņojumā¹⁵ ir sniegušas norādījumus par dažiem principiem, kas ir *SEPA* tiešā debeta maksājumu uzņēmējdarbības modeļa pamatā laikposmam pēc 2012. gada 31. oktobra. Turklāt Komisija un ECB ir gatavas starpposmā apspriest ar visām ieinteresētajām personām jautājumu par to, kā nodrošināt pienācīgu un pareizu uzņēmējdarbības modeli, kas atbilst konkurences noteikumiem.

Attiecībā uz maksājumu kartēm Komisija un ECB ļoti atzinīgi vērtētu papildshēmu ar Eiropas dimensiju parādīšanos¹⁶.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Nodrošināt turpmāko skaidrību par <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumiem paredzēto ilgtermiņa uzņēmējdarbības modeļu atbilstību ES konkurences tiesībām	Komisija	2009. gada novembris, ja attiecīgie tirgus dalībnieki būs devuši nepieciešamo ieguldījumu
Izstrādāt un ieviest <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumiem paredzētos ilgtermiņa uzņēmējdarbības modeļus atbilstoši konkurences noteikumiem	Eiropas Maksājumu padome	2012. gada 1. novembris

¹⁵

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/468&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>;

¹⁶

<http://www.ecb.int/pub/pdf/other/singleeuropaymentsarea200811en.pdf>

c) Atbilstības jautājumi

Visām ieinteresētajām personām ir jāīsteno koncepcija par atbilstību *SEPA*, kā to sākotnēji izstrādāja Eiropas Maksājumu padome, attiecībā uz *SEPA* kredīta pārvedumu un tiešā debeta maksājumu shēmām, kā arī maksājumu karšu un klīringa un norēķinu mehānismu ietvarstruktūrām. Eurosistēma ir publicējusi ieceru sarakstu¹⁷, kā arī sīki izstrādātas pilnvaras¹⁸ dažādām ieinteresētajām personām attiecībā uz *SEPA* projektu. Attiecībā uz karšu maksājumu migrāciju jēdziens „atbilstošs *SEPA* karšu ietvarstruktūrai” nozīmē „atbilstošs savietojamības standartiem, kas izstrādāti Eiropas Maksājumu padomes aizgādībā”.¹⁹

Ir jāievieš efektīvas uzraudzības²⁰, noteikumu piemērošanas kontroles un strīdu izšķiršanas mehānismi, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību. Tie rada līdzvērtīgus konkurences apstākļus, kas ļauj ienākt tirgū jauniem dalībniekiem un uzlabot konkurenci. Šie pasākumi būtu īstenojami kā prioritāte, tiklīdz būs izveidota *SEPA* pārvaldības struktūra.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Īstent Eurosistēmas pilnvaras <i>SEPA</i> jomā attiecībā uz		
1) maksājumu karšu shēmām	maksājumu karšu shēmas	2009. gada jūnijs
2) infrastruktūrām	infrastruktūras	2010. gada beigas
un ieceru sarakstu attiecībā uz		
1) bankām un maksājumu iestādēm	maksājumu pakalpojumu sniedzēji	2010. gada beigas
2) lietotājiem	lielie uzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, valsts iestādes, maksājumu pakalpojumu sniedzēji, komersanti, mazumtirdzniecības klienti/lietotāji	2010. gada beigas

2.4. 4. prioritāte: Veicināt inovāciju

SEPA būtu jāstimulē neliela apjoma maksājumu tirgi, jāaskaņo interneta un mobilo tālrunu izmantošana, sākot no maksājuma iniciēšanas līdz saskaņošanai drošā vidē.

a) Mobilie maksājumi un elektroniskie maksājumi

Pamatojoties uz *SEPA* kredīta pārvedumiem un *SEPA* tiešā debeta maksājumiem, Eiropas Maksājumu padome šobrīd izstrādā ietvarstruktūru maksājumu iniciēšanai un saņemšanai, izmantojot mobilās tehnoloģijas. Cieši sadarbojoties ar citiem pakalpojumu sniedzējiem, tā šobrīd nosaka pamatprasības, noteikumus un standartus, kas vajadzīgi, lai izpildītu maksājumus visās *SEPA* valstīs, izmantojot mobilo tālruni, un tādējādi nodrošina

¹⁷ Skatīt <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/eurosystemsepaexpectations200903en.pdf>.

¹⁸ Skatīt <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html> (pilnvaras attiecībā uz infrastruktūru atbilstību *SEPA*).
http://www.ecb.int/paym/sepa/pdf/ToR_SEPA_compliant_card_schemes.pdf?1915cf8db5ec194b2c9e9070ebeb2ff7 (pilnvaras attiecībā uz maksājumu karšu shēmu atbilstību *SEPA*).

¹⁹ http://ec.europa.eu/competition/speeches/text/sp2008_03_en.pdf

²⁰ Tostarp arī maksājumu un iesaistīto personu laba izsekojamība.

savietojamību ar pakalpojumiem, ko sniedz dažādi mobilo maksājumu tirgus dalībnieki. Ietvarstruktūra būtu jāizstrādā līdz 2010. gada beigām.

Eiropas Maksājumu padome šobrīd izstrādā arī *SEPA* elektronisko maksājumu²¹ ietvarstruktūru. Esošās vai jaunās elektronisko maksājumu shēmas, kas saistītas ar *SEPA* elektronisko maksājumu ietvarstruktūru, ļaus patērētājiem veikt garantētus maksājumus tiešsaistes komersantiem neatkarīgi no to atrašanās vietas jebkurā *SEPA* valstī (šobrīd 31 valsts).

b) Elektroniskie rēķini

Elektroniskie rēķini ievērojami uzlabo finanšu piegādes ķēžu efektivitāti, integrējot uzņēmumu saskaņošanas un maksājumu procesus. Tādējādi elektroniskie rēķini palīdz radīt uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi un atvieglo uzņēmumu dzīvi. To ievērojamās un iespējamās ekonomiskās priekšrocības varētu sasniegt 240 miljardus euro sešu gadu laikā²². Komisija 2007. gada beigās izveidoja ekspertu darba grupu, lai līdz 2009. gada beigām izstrādātu Eiropas elektronisko rēķinu ietvarstruktūru, veicinot elektronisko rēķinu pakalpojumu sniegšanu atvērtā un savietojamā veidā visā Eiropā. Līdztekus Komisija ir iesniegusi priekšlikumu par grozījumiem PVN direktīvā²³, kura mērķis ir radīt elektroniskajiem rēķiniem tādus pašus nosacījumus, kādi tiek piemēroti rēķiniem papīra formātā. Ņemot vērā ciešo saikni, kāda pastāv starp rēķinu sagatavošanas un maksājumu procesiem, Eiropas elektronisko rēķinu ietvarstruktūra un *SEPA* varētu gūt savstarpēju labumu viena no otras.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Izstrādāt ietvarstruktūru mobilajiem maksājumiem ²⁴	Eiropas Maksājumu padome, GSMA (mobilo operatoru asociācija)	2010. gada augusts
Izstrādāt ietvarstruktūru mobilajiem maksājumiem ²⁵	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas
Pabeigt Eiropas ietvarstruktūru elektroniskajiem rēķiniem	Elektronisko rēķinu ieviešanas ekspertu darba grupa	2009. gada beigas

2.5. 5. prioritāte: nodrošināt nepieciešamo standartizāciju, savietojamību un drošību

Standartizācija un savietojamība ir svarīgi *SEPA* projekta stūrakmeņi un ļoti svarīgs elements tīklu nozarē, lai *SEPA* priekšrocības varētu izmantot pilnībā. *SEPA* standartiem vajadzētu būt pieejamiem, ieviestiem augstākajā drošības līmenī, nepatentētiem, turklāt tie nedrīkstētu kavēt produktu inovāciju. Karšu maksājumu jomā šiem standartiem būtu jāgarantē pilnīga savietojamība, drošība un brīva piekļuve un jāveicina Eiropas maksājumu karšu shēmu izmantošana.

²¹ Elektroniskais maksājums ir maksājums, kad tiešsaistes pirkuma laikā tiek tieši debitēts tiešsaistes pircēja norēķinu konts un tiešsaistes komersants tiek informēts par to tieši neatkarīgi no pircēja un komersanta atrašanās vietas.

²² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

²³ COM(2009) 21.

²⁴ Ietvarstruktūra nav obligāta maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

²⁵ Ietvarstruktūra nav obligāta maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

Standartizācijai būtu jānodrošina pilnībā integrēta un tūlītēja apstrāde gan klienta un bankas posmā, gan bankas un klienta posmā *SEPA* kredīta pārvedumu un *SEPA* tiešā debeta maksājumu jomā, kā arī maksājumu karšu jomā²⁶, un tai būtu jānodrošina arī augsta līmeņa drošība (tostarp drošības novērtēšana un sertificēšana). Kaut arī varētu rasties nepieciešamība pēc papildu izvēles pakalpojumiem (PIP), lai saglabātu noderīgus maksājumu produktu raksturlielumus vai lai veicinātu inovāciju, jānovērš jebkāds tirgus atkārtotas sadrumstalotības risks.

Pasākumi	Dalībnieki	Termiņš
Panākt vienošanos par standartu izmantošanu nestrukturētas pārvedumu informācijas strukturēšanai (<i>SEPA</i> kredīta pārvedumi)	<i>EACT</i> sadarbībā ar lietotājiem	2009. gada jūnijs
Aktīva komunikācija un <i>SEPA</i> kredīta pārvedumu īstenošanas pamatnostādņu īstenošana C2B jomā ^{27*})	Maksājumu pakalpojumu sniedzēji, lielie uzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, valsts pārvaldes iestādes, patērētāji, pārdevēji	2009. gada beigas
Aktīva komunikācija un pamata un B2B <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumu īstenošanas pamatnostādņu īstenošana C2B jomā*)	Maksājumu pakalpojumu sniedzēji, lielie uzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, valsts pārvaldes iestādes, patērētāji, pārdevēji	2010. gada novembris
<i>SEPA</i> kredīta pārvedumu un <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumu (pamata un B2B) īstenošanas pamatnostādņu noteikšana B2C jomā	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada septembris
Aktīva komunikācija un <i>SEPA</i> kredīta pārvedumu un <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumu īstenošanas pamatnostādņu īstenošana B2C jomā*)	Maksājumu pakalpojumu sniedzēji, lielie uzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, valsts pārvaldes iestādes, patērētāji, pārdevēji	2010. gada jūnijs
Atbilstība pamata <i>SEPA</i> tiešā debeta maksājumu shēmai ²⁸	Maksājumu pakalpojumu sniedzēji	2010. gada 1. novembris

²⁶ Karte–terminālis, terminālis–pieņēmējbanka un pieņēmējbanka–izdevējbanka, sertificēšana un tipa apstiprināšana.

²⁷ *) Eiropas Maksājumu padomes ieteiktās pamatnostādnes nav obligātas. Tomēr, lai novērstu tirgus sadalīšanu, visām bankām vajadzētu būt gatavām pieņemt Eiropas Maksājumu padomes ieteiktos standartus. Ja tās nebūs gatavas tos pieņemt, lielie uzņēmumi nevarēs izmantot *SEPA* radītas priekšrocības (tādēļ lielie uzņēmumi aktīvi jāiesaista šo pamatnostādņu sagatavošanā).

²⁸ Termiņš piemērojams tikai euro zonas dalībvalstīm. Dalībvalstīm, kas vēl nav ieviesušas euro, atbilstība būtu jānodrošina līdz 2014. gada 1. novembrim.

Precizēt galīgo <i>SEPA</i> karšu sistēmas standartizācijas apjomu, lai karšu shēmas varētu noteikt konkrētas tehniskās specifikācijas karšu standartiem	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas
Tehnisko specifikāciju īstenošana karšu standartiem	Maksājumu karšu nozare	2009. gada beigas: jāpieņem lēmums par īstenošanas datumu
Izstrādāt labāko praksi, kas nodrošina augsta līmeņa drošību <i>SEPA</i> darījumiem ²⁹	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas
Izstrādāt ietvarstruktūru karšu darījumu apstrādei	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas
Izstrādāt ietvarstruktūru prioritārajai <i>SEPA</i> kredīta pārvedumu shēmai	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas
Ietvarstruktūras īstenošana prioritārajai <i>SEPA</i> kredīta pārvedumu shēmai ³⁰	Maksājumu pakalpojumu sniedzēji	2012. gada beigas

2.6. 6. prioritāte: precizēt un uzlabot *SEPA* pārvaldību

a) Pašreizējā *SEPA* pārvaldība

SEPA ir finanšu pakalpojumu nozares pašregulācijas un atbalsta likumdošanas pasākumu apvienojums. Ņemot vērā *SEPA* ievērojamās priekšrocības, sabiedrība nepārprotami ir ieinteresēta organizēt efektīvus pārvaldības pasākumus. Nedrošā ekonomiskā vide nosaka arī nepieciešamību pēc lielākas politiskās iejaukšanās, lai nodrošinātu *SEPA* ieviešanu laikus, atbildīgā veidā nodrošinot lietotājus ar labāku pakalpojumu.

SEPA pārvaldību šobrīd organizē divos līmeņos.

ES līmenī Eiropas Maksājumu padomes pārvaldības pamatā ir divas funkcijas: maksājumu shēmu izstrāde un attīstība un shēmu vadība un prasību ievērošana.

Komisija atbalsta *SEPA* procesu, rūpīgi uzraugot *SEPA* īstenošanu un apspriežot tās attīstības tendences ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām³¹. Tā arī uzlabo *SEPA* politisko profilu Eiropas līmenī. ECB pilda līdzīgu lomu, darbojoties kā katalizators, veicinot *SEPA* ieviešanu. ECB ir novērotāja statuss Eiropas Maksājumu padomes plenārsēdēs un darba grupās, un tā koordinē Eurosistēmas darbu. Tā vada dažādus forumus, piemēram, *SEPA* augsta līmeņa sanāksmes, lai debatētu par *SEPA* un veicinātu to.

Valstu līmenī *SEPA* koordinācijas komitejas, kurās aktīvi līdzdarbojas valstu centrālās bankas, ir izveidotas visās euro zonas dalībvalstīs (un gandrīz visās dalībvalstīs, kuras nav ieviesušas euro), lai koordinētu un uzraudzītu *SEPA* īstenošanu. Šo komiteju funkcijas, sastāvs, pienākumi un darba metodes ievērojami atšķiras, bet visām ir kopīgs mērķis — stimulēt *SEPA* migrāciju valsts līmenī. Ņemot vērā to, ka valstu maksājumu paradumi un tradīcijas atšķiras, *SEPA* jāievieš katras atsevišķās valsts līmenī. Tādēļ nacionālajām *SEPA* koordinācijas komitejām ir īpaši svarīga loma *SEPA* ieviešanā.

²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

³⁰ Prioritārās *SEPA* kredīta pārvedumu shēmas īstenošana nav obligāta.

³¹ Veicot šos uzdevumus, Komisija konsultējas ar divām darba grupām un izmanto to pieredzi, proti, ar Maksājumu komiteju (kas aizstāj Maksājumu sistēmu pārvaldības ekspertu grupu) un Maksājumu sistēmu tirgus ekspertu grupu.

b) Uzdevumi SEPA pārvaldībai ES līmenī

Eiropas Komisija uzskata, ka ES līmenī nepieciešams noteikt *SEPA* pārvaldības modeli, kas veicina euro neliela apjoma maksājumu tirgu integrāciju tādā veidā, kas apmierina galalietotāju vajadzības.

Tādēļ, cieši sadarbojoties ar visiem attiecīgajiem *SEPA* projekta dalībniekiem, īpaši ar ECB, Komisija centīsies līdz 2009. gada beigām izveidot efektīvu *SEPA* pārvaldības struktūru ES līmenī. Šī struktūra varētu būt ES *SEPA* Padome, ko izveidotu uz laiku līdz trīs gadiem. Komisija un ECB vēlākais līdz 2011. gada beigām novērtētu tās efektivitāti un darbību.

Šīs struktūras galvenie mērķi varētu būt šādi:

- izstrādāt skaidru stratēģisko skatījumu par *SEPA*, kas ir inovatīvs, vērsts uz nākotni un lietotājam draudzīgs;
- uzraudzīt un atbalstīt *SEPA* migrāciju, tostarp *SEPA* ceļveža īstenošanu, un noteikt korektīvus pasākumus;
- nodrošināt pārskatāmību un atbildību attiecībā pret tautsaimniecību kopumā.

Jaunajai pārvaldības struktūrai ES līmenī būs nepieciešama pieprasījuma puses un piedāvājuma puses augstākā līmeņa pārstāvniecība. Ņemot vērā šā projekta nozīmību sabiedrībai, to būtu jāvada Komisijai un ECB kopīgi. Būtiski svarīgs elements ir jautājumu pienācīga koordinācija ar citām Eiropas iestādēm (ES Padomi un Eiropas Parlamentu) un valstu centrālajām bankām, kā arī ar nacionālajām *SEPA* koordinācijas komitejām.

Jaunā struktūra neizskatītu atsevišķus gadījumus attiecībā uz atbilstību *SEPA*, pamatojoties uz Eiropas Maksājumu padomes rokasgrāmatām un ietvarstruktūrām. Tās kompetencē neietilptu arī tādi uzdevumi, kurus labāk risināt valsts līmenī vai kuri jāveic tirgus dalībniekiem, piemēram, *SEPA* maksājumu produktu izstrāde, vai kurus var apmierinoši risināt, izmantojot Eiropas Maksājumu padomes pārvaldības pasākumus. Jaunā pārvaldības struktūra neietekmētu tās locekļu attiecīgās kompetences. Konkrētāk, tās apsvērumi un orientācija nekādā veidā neietekmētu konkurences noteikumu piemērošanu ES un valstu līmenī.

Turklāt, ņemot vērā Eiropas Maksājumu padomes izšķiroši svarīgo lomu *SEPA* projekta īstenošanā, esošie Eiropas Maksājumu padomes pārvaldības pasākumi ir pelnījuši īpašu uzmanību. Eiropas Maksājumu padome ir guvusi panākumus, līdzsvarojot dažādo ieinteresēto personu intereses, bet tai ir jādarbojas atklātākā veidā, lai novērstu iespējamus izslēgšanas riskus un ņemtu vērā visu ieinteresēto personu intereses, tostarp to ieinteresēto personu intereses, kas nepārstāv banku nozari, maksājumu iestādes un lietotājus. Jānodrošina lielāka pārskatāmība, pietiekams laiks konsultācijām un visu ieinteresēto personu, īpaši lietotāju, agra iesaistīšana nākotnes iniciatīvu plānošanā un izstrādē.

Pasākums	Dalībnieki	Termiņš
Efektīvas <i>SEPA</i> pārvaldības struktūras izveide ES līmenī	Komisija/ECB	2009. gada beigas
Pusgada progressa ziņojums par <i>SEPA</i> pasākumu ietvarstruktūras īstenošanu	<i>SEPA</i> pārvaldības struktūra	No <i>SEPA</i> jaunās pārvaldības struktūras oficiālās dibināšanas dienas

Pasākumu pieņemšana esošajam Eiropas Maksājumu padomes pārvaldības modelim: 1) veicināt ieinteresēto personu dalību un konsultācijas; 2) palielināt pārskatāmību, 3) iekļaut maksājumu iestādes.	Eiropas Maksājumu padome	2009. gada beigas 2009. gada beigas 2009. gada novembris.
<i>SEPA</i> pārvaldības struktūras novērtējums	Komisija/ECB	2011. gada beigas

3. SECINĀJUMI

Komisija aicina Padomi un Eiropas Parlamentu izskatīt un apstiprināt šo ceļvedi. Visas ieinteresētās personas tiek aicinātas darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu minēto atsevišķo pasākumu ātru īstenošanu.

Komisija cieši uzraudzīs šā ceļveža īstenošanu un publicēs pusgada progresa ziņojumus.